

استعلام:

نظر به این‌که یکی از مسائل مهمی که بانوان با آن درگیر هستند، عدالت ماهانه است و اغلب بانوان در این مدت و گاه چند روز پیش از آن دچار تغییرات شدید روحی - روانی می‌شوند و از جمله این امر موجب بروز پرخاشگری‌های کلامی و غیر کلامی و گاه به ارتکاب رفتار مجرمانه منجر می‌شود، لذا خواهشمند است این مرجع را ارشاد فرمایید: 1- آیا وضعیت مذکور مصداق جهت تخفیف بند «ث» ماده 38 قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 با اصلاحات و الحاقات بعدی می‌شود؟ 2- با توجه به این‌که حسب ماده 195 قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392 پرسش‌های باز پرس می‌بایست مرتبط با اتهام و در محدوده آن باشد، در صورتی که مقام قضایی رسیدگی‌کننده بزه ارتكابی را ناشی از فشارهای روحی و در نتیجه ابراز رفتار پرخاشگرانه مجرمانه تشخیص دهد، آیا پرسش از متهم در این خصوص نقض اصل مندرج در ماده پیش‌گفته است؟ 3- با توجه به تکلیف مقرر در تبصره یک ماده 38 قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 (ضرورت تصریح به جهت تخفیف در رأی صادره)، آیا اشاره به وضعیت مذکور در رأی، نقض حریم خصوصی افراد و دارای اشکال است؟

پاسخ:

1- عدالت ماهانه در زنان الزاماً موجب تغییرات روحی و روانی و پرخاشگری و ارتکاب اعمال مجرمانه از سوی آنان نیست و تخفیف مجازات در صورت وجود یک یا چند جهت از جهت تخفیف مصرح در ماده 38 قانون مجازات اسلامی مصوب 1392، امری اختیاری است؛ بنابراین در فرض سؤال، چنانچه قاضی احراز کند وضع خاص متهم یعنی اوضاع و احوال ناشی از عدالت ماهانه در ارتکاب جرم مؤثر بوده است، بر اساس بند «ث» ماده 38 قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 می‌تواند مجازات وی را مطابق قانون تخفیف دهد. 2- پرسش از متهم راجع به انگیزه ارتکاب جرم و حالات روحی و روانی او که احتمالاً در ارتکاب جرم مؤثر بوده و در تعیین مجازات (نوع و میزان) نیز ممکن است مؤثر باشد، با ماده 195 قانون آیین دادرسی کیفری مصوب 1392 منافاتی ندارد. 3- قید جهت تخفیف در حکم دادگاه طبق تبصره یک ماده 38 قانون مجازات اسلامی مصوب 1392 الزامی است و در فرض سؤال نیز اگر قاضی احراز کند اوضاع و احوال متهم ناشی از عدالت ماهانه در ارتکاب جرم مؤثر بوده و آن را از مصادیق بند «ث» ماده پیش‌گفته بداند، نکر این امر در رأی دادگاه به نحوی که عرفاً باعث هتک حرمت وی نشود، در راستای اعمال تخفیف مجازات قانوناً الزامی است و نقض حریم خصوصی وی محسوب نمی‌شود.